

ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ Η' ΠΕΡΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με βάση τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής πληθυσμού (1991) ο αριθμός των ΟΤΑ στην Ελλάδα με πληθυσμό κατοίκους: 0-199 ανέρχεται σε 1.693 (28,6% του συνολικού αριθμού ΟΤΑ -5.922-), 200-499 σε 2.011 (34%), 500-999 σε 1.207 (20,4%), 1.000-1.999 σε 531 (9%), 2.000-4.999 σε 275 (4,5%), 5.000 και άνω 205 (3,5%).

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει, ότι 4.911 ΟΤΑ, ήτοι το 83% των Ελληνικών ΟΤΑ, έχουν πληθυσμό κάτω των 1.000 κατοίκων!

Αυτό το γεγονός, όπως είναι αυτονόητο, συνεφέλλεται μία σειρά μη επιθυμητών καταστάσεων. Όπως (μεταξύ άλλων):

- Σειρά προβλημάτων στην αντιμετώπιση και στον «χειρισμό» τόσων μικρών ΟΤΑ, τόσον από πλευράς Κεντρικής Διοίκησης, όσον και από πλευράς Περιφερειακών Υπηρεσιών, τα οποία αντιπαραερχόμεθα στο παρόν άρθρο.

- Σειρά προβλημάτων, ενίοτε «τραγικών» για την ύπαρξη αυτών των ίδιων των ΟΤΑ. Τόσον μικρά μεγέθη πληθυσμού λειτουργούν αποτρεπτικώς για την εφαρμογή οίων δήποτε προγραμμάτων εκσυγχρονισμού τους και ανάπτυξής τους, για πολλούς και ποικίλους προφανείς λόγους.

- Το μικρό μέγεθος πληθυσμού δεν επιτρέπει σε καμμία περίπτωση άντληση πόρων σε τοπικό επίπεδο μέσω μηχανισμών φορολόγησης ιδιοκτησιών, επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εν γένει κ.λ., ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνες που το θεσμικό πλαίσιο περί ΟΤΑ επιτρέπει τέτοια εγχειρήματα.

- Το μικρό μέγεθος πληθυσμού λειτουργεί αποτρεπτικώς και για τον μακροχρόνιο αναπτυξιακό σχεδιασμό της γεωγραφικής περιοχής, ευθύνης του ΟΤΑ, επειδή δεν είναι δυνατόν να εξασφαλισθούν πόροι για την υλοποίησή του, ενώ αποτρέπει την σύναψη δανείων προς κάλυψη του κόστους κατασκευής αναγκαίων έργων υποδομής (ύδρευσης, αποχέτευσης κ.λ.). Το τελευταίο αποδεικνύεται και από τα μικρά μεγέθη δανειοδότησης των ΟΤΑ στην Ελλάδα: στα τελευταία οκτώ έτη (1988-1995) εγκρίθηκαν από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μόνον 2.008 δάνεια για ΟΤΑ, συνολικού ύψους 115.486.200.000 δραχμών. Από το ποσό αυτό εισεπράχθησαν τελικώς από τους δανειοδοτηθέντες μόνον 93.288.700.000 δραχμές. Ακόμη, από μία άλλη πηγή δανεισμού, το Υπουργείο Εσωτερικών, κατά το παρελθόν έτος 1995 χορηγήθηκαν συνολικώς σε ΟΤΑ μόνον 1.200 δάνεια ύψους 6.009.370.000 δραχμών.

- Σε άλλα επίπεδα το μικρό μέγεθος δεν επιτρέπει την άσκηση, από πλευράς ΟΤΑ, επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με στόχο την παροχή στους κατοίκους τους υπηρεσιών και αγαθών καλής ποιότητας και χαμηλού κόστους, δεν διευκολύνει την συγκρότηση και λειτουργία αποτελεσματικών διοικητικών δομών, καλώς στελεχωμένων, δεν επιτρέπει την άσκηση περιβαλλοντικών πολιτικών κ.λ.

Τα παρατιθέμενα στοιχεία στο ανά χείρας τεύχος για μία μικρή Κοινότητα, παρουσιάζουν ανάγλυφη την εικόνα των συναφών με το μικρό μέγεθος των ΟΤΑ προβλημάτων.

Με δεδομένο το πρόβλημα, για όσους αρέσκονται και λατρεύουν τους θετικούς επιλόγους, η απάντηση, μέσω του παρόντος κειμένου, δεν μπορεί παρά, ως πρώτο βήμα, να είναι η πρόταση για άμεση συνένωση των μικρών σε μέγεθος πληθυσμού ΟΤΑ - όπου αυτό είναι βεβαίως εφικτό - με σύνεση και τόλμη και με βάση την κεκτημένη ήδη εμπειρία άλλων Χωρών (όπως π.χ. η Δανία), μακριάν του φόβου του κομματικού κόστους και μακριάν μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων.

Καθηγητής Κωνσταντίνος ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ